

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2018 р. №

Київ

Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі

Відповідно до пункту 8 частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі, що додаються.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

**Критерії
оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у
вугільній галузі**

1. Загальні положення

1.1. Ці критерії застосовуються Антимонопольним комітетом України для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання у вугільній галузі, для цілей, передбачених частиною першою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», під час прийняття рішення відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

1.2. У цих Критеріях терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції», «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств», «Про охорону навколишнього природного середовища», Гірничому законі України.

1.3. Надання державної допомоги здійснюється на такі цілі:
закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів;
покриття виняткових витрат;
забезпечення доступу до запасів вугілля:
- початкові інвестиції;
- покриття поточних витрат виробництва.

1.4. Державна допомога у вугільній галузі може бути визнана допустимою для конкуренції, якщо вона відповідає положенням цих Критеріїв.

1.5. Державна допомога, яка підлягає оцінці згідно із цими Критеріями, визначається:

- планом закриття вугледобувних підприємств, що затверджується відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом;
- планом перспективного розвитку вугледобувних підприємств, що затверджується відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом із зазначенням показників для кожного вугледобувного відокремленого підрозділу.

1.6. Державна допомога надана на цілі, що визначені у пункті 3 цих Критеріїв, не можуть бути поєднані одна з одною, окрім допомоги на початкові

інвестиції та допомоги на покриття поточних витрат, які разом складають допомогу на забезпечення доступу до запасів вугілля.

1.7. Державна допомога на початкові інвестиції та покриття поточних витрат виробництва не надається вугледобувним підприємствам, що увійшли до плану закриття вугледобувних підприємств, або щодо яких прийнято рішення власника вугледобувного підприємства.

1.8. Уся державна допомога, отримана суб'єктом господарювання, має бути відображена в бухгалтерському обліку окремо від доходу від реалізації продукції (робіт, послуг). Якщо суб'єкти господарювання, що отримують державну допомогу та продовжують здійснювати господарську діяльність або продовжують працювати після закриття деяких або всіх їх відокремлених підрозділів, вони мають чітко і детально розділяти в бухгалтерському обліку для кожного зі своїх відокремлених підрозділів види діяльності, що пов'язані з видобуванням вугілля, та інші види господарської діяльності. Облік державної допомоги повинен бути забезпечений, таким чином, щоб не допустити її використання в інших відокремлених підрозділах, які не є частиною плану закриття чи іншої господарської діяльності одного і того ж суб'єкта господарювання.

1.9. Загальний обсяг державної допомоги вугільній галузі, що надається як допомога на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів та як допомога для покриття поточних витрат виробництва, повинен бути скорочений до кінця 2023 року не менше, ніж на 5% щорічно у порівнянні до обсягу, наданого за кожен попередній рік, при умові стовідсоткового фінансування заходів з державного бюджету за попередній рік.

2. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або відокремлених підрозділів

2.1. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів – це допомога для покриття поточних виробничих збитків при закритті вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів.

2.2. Державна допомога на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів може вважатися допустимою за наявності сукупності таких умов:

а) діяльність вугледобувних підприємств або відокремлених підрозділів є частиною плану закриття, затвердженого відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом, в якому передбачено заходи, спрямовані на остаточне закриття вугледобувних підприємств, та який містить таку інформацію: повне найменування вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу, фактичні виробничі витрати для кожного вугледобувного підприємства або відокремленого підрозділу за останній рік, прогнозований обсяг реалізації

вугілля за період встановлений планом закриття, орієнтована сума державної допомоги на закриття вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу;

б) 31 грудня 2022 року визначено кінцевим терміном надання державної допомоги на закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів, при умові, що проекти ліквідації погоджено в установленому законодавством порядку з органами, що здійснюють гірничий нагляд, органами місцевого самоврядування та іншими заінтересованими органами;

в) відповідні вугледобувні підприємства або їх відокремлені підрозділи буде закрито після остаточного припинення видобутку та продажу вугілля та відповідно до затвердженого плану закриття;

г) допомога, що підлягає повідомленню Уповноваженому органу, не перевищує різницю між прогнозованими витратами та доходами за відповідний рік видобутку вугілля (якщо такі є). Фактично виплачена сума допомоги щороку коригується до кінця року видобутку вугілля, наступного за роком, на який надавалася допомога, з урахуванням фактичних витрат і доходів. Витрати на виробництво включають витрати, пов'язані з поточною виробничою діяльністю, включаючи роботи з видобутку вугілля, транспортування, витрати на амортизацію та обсяги дебіторської та кредиторської заборгованості на основі ринкової вартості;

д) розмір допомоги на тонну вугільного еквівалента не може спричинити зниження ціни на вугілля, ніж ціна імпортованого вугілля.

2.3. Якщо вугледобувні підприємства або відокремлені підрозділи, яким надано допомогу на закриття не закриті на дату, визначену планом закриття, така державна допомога підлягає поверненню у встановленому законом порядку.

3. Державна допомога на покриття виняткових витрат

3.1. Державна допомога суб'єктам господарювання, які здійснюють або здійснювали діяльність, пов'язану з видобуванням вугілля, спрямована на покриття витрат, що виникають або виникли внаслідок закриття їх вугледобувних підрозділів, та які не пов'язані з поточними витратами виробництва, може вважатися допустимою для конкуренції, за умови, що сума допомоги не перевищує відповідних витрат. Така допомога може використовуватися для покриття понесених витрат та планових витрат лише тими суб'єктами господарювання, які закривають або закрили свої вугледобувні підрозділи, включаючи суб'єктів господарювання, які є отримувачами допомоги для закриття вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів.

3.2. Перелік виняткових витрат, державна допомога на покриття яких може вважатися допустимою для конкуренції відповідно до пункту 3.1, визначено в Додатку до цих Критеріїв.

3.3. Положення підпункту 3.1. пункту 3 цих Критеріїв не застосовуються до витрат, які виникли через недотримання законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. Державна допомога для забезпечення доступу до запасів вугілля

4.1. Забезпечення доступу до запасів вугілля включає в себе процеси видобутку вугілля, функціонування інфраструктури, що пов'язана з видобутком та виробництвом кінцевої товарної вугільної продукції.

4.2. Державна допомога на забезпечення доступу до запасів вугілля може покривати лише витрати, які безпосередньо пов'язані з видобутком, переробкою та транспортуванням вугілля для виробництва електроенергії, комбінованого виробництва теплової та електричної енергії, виробництва коксу, заправки паливом доменних печей металургійної промисловості, для забезпечення виробничо-технічних потреб вугледобувного підприємства а також вугілля, що надається населенню згідно з частиною сьомою статті 43 Гірничого закону України.

4.3. Допомога для забезпечення доступу до запасів вугілля може надаватися як вугледобувним підприємствам, так і безпосередньо їх відокремленим підрозділам відповідно до плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств, який затверджується відповідним рішенням власника вугледобувного підприємства або відповідним нормативним актом

4.4. План забезпечення доступу до запасів вугілля повинен містити таку інформацію:

- а) об'єктивні критерії відбору вугледобувних відокремлених підрозділів, які використовуються для включення підрозділів до плану;
- б) перелік відокремлених підрозділів або група відокремлених підрозділів одного суб'єкта господарювання, що відповідають критеріям відбору;
- в) реальні або прогнозовані виробничі витрати для кожного відокремленого підрозділу за відповідний рік видобутку вугілля;
- г) операційний та фінансовий плани, які доводять, що державна допомога на реалізацію інвестиційних проектів забезпечить економічну життєздатність відповідних відокремлених підрозділів;
- г) прогноз річного обсягу видобутку по кожному вугледобувному відокремленому підрозділу або групі підрозділів у складі єдиного суб'єкта господарювання, які включені до плану забезпечення доступу до запасів вугілля;
- д) прогнозована сума державної допомоги для забезпечення доступу до запасів вугілля на кожен рік видобутку.

4.5. Допомога для початкових інвестицій може бути визнана допустимою за сукупної наявності таких умов:

- а) вугледобувні підприємства або їх відокремлені підрозділи мають операційний план в якому відображено, що допомога конкретного

інвестиційного проекту, забезпечить економічну життєздатність відповідних підрозділів. Обсяг витрат, які покриваються державною допомогою не може перевищувати 30% від загальної вартості відповідного інвестиційного проекту;

б) розмір допомоги на тонну вугільного еквівалента не може спричинити зниження ціни на вугілля, ніж ціна імпортованого вугілля.

в) є частиною плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств.

4.6. Допомога для початкових інвестицій не може виплачуватися після завершення реалізації інвестиційного проекту, а також після 31.12.2022 незалежно від стадії реалізації інвестиційного проекту.

4.7. План перспективного розвитку вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів повинен містити таку інформацію:

а) об'єктивні критерії відбору вугледобувних підприємств та їх відокремлених підрозділів, які використовуються для їх включення до плану;

б) перелік відокремлених підрозділів або групи відокремлених підрозділів одного суб'єкта господарювання, що відповідають критеріям відбору;

в) фактичні або прогнозовані виробничі витрати для кожного вугледобувного підприємства або його відокремленого підрозділу за відповідний рік видобутку вугілля;

г) операційний та фінансовий плани, які доводять, що державна допомога на реалізацію інвестиційних проектів забезпечить беззбитковість відповідних вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів;

г) прогноз річного обсягу видобутку по кожному вугледобувному відокремленому підрозділу або групі таких підрозділів у складі єдиного суб'єкта господарювання, які включені до плану забезпечення доступу до запасів вугілля;

д) прогнозована сума державної допомоги для забезпечення доступу до запасів вугілля на кожен рік видобутку.

4.8. Державна допомога для покриття поточних витрат може бути визнана допустимою для конкуренції виключно за наявності сукупно наступних умов:

а) функціонування відповідних вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів є частиною плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств. Державна допомога на покриття поточних витрат виробництва для вугледобувних підприємств, що не ввійшли до плану перспективного розвитку вугледобувних підприємств є допустимою до 31.12.2019 р.;

б) державна допомога надається вугледобувним підприємствам або їх відокремленим підрозділам, які, з огляду на рівень та структуру виробничих витрат та обсяги видобутку вугілля місцевого походження згідно із планом перспективного розвитку вугледобувних підприємств, забезпечать позитивний фінансовий результат;

в) державна допомога, повідомлена Уповноваженому органу, не перевищує різницю між передбачуваними виробничими витратами та

передбачуваними доходами за відповідний рік видобутку вугілля. Фактично надана допомога щороку коригується з урахуванням фактичних витрат та доходів до кінця року видобутку вугілля, наступного за роком, в якому надана допомога;

г) розмір допомоги на тону вугільного еквівалента не може спричинити зниження ціни на вугілля, ніж ціна імпортованого вугілля.

ПЕРЕЛІК ВИНЯТКОВИХ ВИТРАТ

До виняткових витрат, понесених суб'єктами господарювання при закритті вугледобувних підприємств або їх відокремлених підрозділів, у тому числі тих, що отримали державну допомогу на закриття, належать:

1) витрати на соціальне забезпечення у зв'язку із відправленням на пенсію робітників до досягнення ними встановленого пенсійного віку;

2) інші особливі витрати на працівників, які втратили або які втратять свої робочі місця;

3) витрати, які покриваються суб'єктами господарювання на реадaptaцію робітників з метою допомоги їм знайти нове місце роботи поза межами вугільної галузі, а саме витрати на перепідготовку;

4) надання безкоштовного вугілля працівникам, які втратили або втратять свої робочі місця і працівникам, які мають право на таку поставку до закриття або компенсація в грошовому еквіваленті;

5) ліквідаційні витрати, пов'язані з адміністративними, судовими або податковими витратами, які є характерними для вугільної галузі;

6) додаткова безпека підземних робіт у зв'язку із закриттям вугільних підприємств;

7) збитки видобутку вугілля, за умови, що вони були спричинені вугледобувними підприємствами, які було закрито, чи які знаходяться в процесі закриття;

8) всі економічно обґрунтовані витрати, пов'язані з відновленням колишніх об'єктів з видобутку вугілля, в тому числі:

- ліквідаційні витрати, що виникають в результаті внесків до організацій, які відповідальні за водопостачання та видалення стічних вод,

- інші ліквідаційні витрати, пов'язані з водопостачанням та видаленням стічних вод;

9) ліквідаційні витрати на покриття медичного страхування колишніх шахтарів;

10) витрати, пов'язані зі скасуванням або внесенням змін діючих контрактів;

11) виняткові витрати на амортизацію за умови, що вона є результатом закриття відокремлених підрозділів;

12) витрати на рекультивацію ґрунту;

13) витрати на постачання води та відведення стічних вод в результаті закриття вугледобувних підприємств;

14) збільшення внесків до органів, відповідальних за постачання води та відведення стічних вод, за умови, що таке збільшення є результатом зниження видобутку вугілля, що підлягає оподаткуванню, після закриття вугледобувних підприємств.